

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

29.03.2011

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

Вестник Пари

✓ **Бизнес климатът през март се влоши изненадващо**

Цитирано мнение на Васил Велев: Търговският регистър затруднява бизнеса

<http://pari.bg/static/pdf/pages/11.pdf>

Международните събития се отразиха на бизнес климата у нас. Има много отказани поръчки, най-вече заради кризата в Северна Африка. Влияние оказаха и цените на горивата. На вътрешно ниво нещата се влошават заради данъците.

Тази година фирмите трябваше да платят по-високи данък сгради и такса смет.

Това се усети най-вече от промишлените предприятия.

Влияние оказва и лошата работа на Търговския регистър. Мениджърите, които сега искат да стартират бизнес, не могат да го направят, а тези, които вече работят, имат трудности около свикването на общи събрания.

Търговският регистър затруднява цялостната работа на фирмите.

Въпреки че данните показват негативни настроения сред мениджърите, ние няма да коригираме прогнозата си. Ще има ръст на индустрията с около 10% за цялата 2011 г.

вестник Сега

✓ **България сваля прогнозите за ръст на икономиката**

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=8828§ionid=2&id=0000302>

Министерството на финансите е поправило прогнозния ръст на българската икономика за 2012 и 2013 г. в посока надолу. Това стана ясно при обсъждането на Националната програма за реформи (2011-2015 г.) вчера в Министерския съвет.

За 2011 г. очакваният ръст на производството остава 3.6%, но за следващите две години разчетите са понижени - съответно от 4.7 на 4.1% и от 4.9 на 4 на сто, обяви зам.-министърът на финансите Боряна Пенчева. Тя посочи, че корекциите са направени заради проблемите на Япония и размириците в арабските страни и че другите държави от ЕС също са понижили очакванията си за техните икономики. Според Пенчева обаче е възможно страната ни да извлече и дивиденди от положението. "Ситуацията, която се развива в Близкия изток, е сложна, ще повлияе на пазарите на суровини и горива, което има различно значение за България и може да повлияе в посока на увеличаване на нашия износ. Също така бихме могли да очакваме известно пренасочване на инвестиции от Близкия изток към България", обясни заместничката на Симеон Дянков.

Междувременно изпълнителният председател на БСК Божидар Данев алармира, че прогнозите за развитието на икономиката на България в програмата за реформи и в националната енергийна стратегия се разминават. Пенчева благодари за забележката и обеща разликите да се изчистят. Тя подчерта, че числата в програмата за реформи са най-актуални и са най-реалистични.

РЕЗЕРВ

Боряна Пенчева съобщи още, че се подготвят промени в закона за Сребърния пенсионен фонд, които ще позволят по-гъвкаво използване на средствата в него. Така тя отговори на Ивелин Желязков от Асоциацията на индустриалния капитал, който попита дали най-сетне ще бъде разрешено на фонда да инвестира в книжа на български компании.

✓ **76% заетост до 2020 г., предвижда програмата**

<http://www.econ.bg/news/article198101/76-%D0%B7%D0%B0%D0%B5%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%82-%D0%B4%D0%BE-2020-%D0%B3-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B2%D0%B8%D0%B6%D0%B4%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0>

76% заетост сред хората на възраст 20-64 г. у нас до 2020 г. - това е една от националните цели, които България залага спрямо предварителния вариант на Националната програма за реформи. Това заяви Маринела Петрова, директор на дирекция "Икономическа и социална политика" в Министерството на финансите, предаде БГНЕС.

Първо публично обсъждане на Националната програма за реформи в България (2011-2015 г.) в изпълнение на стратегията "Европа 2020" се проведе днес в Министерския съвет. Участие в дискусиата взеха министърът по управление на европейските средства Томислав Дончев, представители на синдикатите и работодателите, независими икономисти, експерти и други.

Целта е да имаме по-качествен документ, обратна връзка и чувство за споделеност. Тази програма не трябва да бъде ангажимент само на държавните институции, но и на гражданите и бизнеса, заяви във встъпителното си слово министър Томислав Дончев. Той допълни:

Програмата е българската версия на стратегията "Европа 2020", тя е част от пътя, който трябва да извървим, за да посрещнем успешно и следващото десетилетие, каза той. *Трябва да имаме ясни, предвидими цели и да използваме ефективно държавните ресурси при тяхното осъществяване.*

Необходимо е да достигнем **инвестиции в Научно-изследователска и развойна дейност в размер на 1.5% от БВП и 16% дял на ВЕИ в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.**, отбеляза Маринела Петрова. България трябва да изпълни и други заложи показатели - на 11% трябва да се свие процентът на напусналите преждевременно образователната система, а делът на 30-34 г. със завършено висше образование да стане 36% до 2020 г., съобщи тя. Не по-малко важен е и друг показател - броят на живеещите в бедност у нас да се намали с 260 хил. души. България има своите специфични приоритети през този период.

България **намалява прогнозите си за икономическия растеж за следващите две години** заради международните сътресения. Това стана ясно още при обсъждането на Националната програма за реформи до 2015-та. Прогнозираният растеж все пак е над 4%, информира БНР.

Държавата ни трябва да има стабилен финансов сектор, подкрепящ икономиката по време на криза, заяви заместник-финансовият министър Боряна Пенчева. Приоритетна за нас е инфраструктурата, която е дефинирана като ново "тясно място" и фактор на растежа, каза тя. *Наши цели са и конкурентоспособната младеж, по-добрата бизнес среда и по-голямото доверие в държавните институции, които трябва да осигурят благоприятни условия за бизнес,* отбеляза Боряна Пенчева.

Бизнесът сигнализира, че намаляват работните места в България.

Красимир Попов (зам.-министър на труда и социалната политика -бел.ред.) :*Наистина има проблем с намаляването на работните места в страната ни. Ние го съзнаваме този проблем, такова е и нашето мнение. Ние винаги сме казвали "Не ние създаваме работните места, ние можем да подкрепим хора, които са изпаднали в състояние на безработица, предоставяйки им възможности за квалификация, обучения или временна заетост. Но работни места ще има, когато бизнес с добавена стойност, високи възнаграждения ще има, когато има сериозни инвестиции в страната ни. Така че двата процеса - пазарът на труда и развитието на икономиката - са взаимосвързани.*

Димитър Манолов от КТ "Подкрепа" **поиска програмата за реформи да обърне внимание на цялостната пенсионна система.** Работодателите в лицето на Ивелин Желязков от Асоциацията на индустриалния капитал пък попитаха кога ще се разреши пари от "Сребърния" фонд да се инвестират в българския бизнес.

Програмата за реформи **не се размина и с критиките.** Според Георги Ангелов от "Отворено общество" **тя се оказва съвършено неамбициозна** и през 2020 г. ние отново ще ме на опашката по бедност в Евросъюза заедно с Румъния.

От своя страна заместник-министър Пенчева обясни, **че се подготвят законодателни промени да се инвестират парите от т.нар. Сребърен фонд.** В момента средствата там не се инвестират, а ако се инвестират, могат да носят доходност. Промените все още са в много ранен етап, информира Dariknews.bg.

След изработване на крайния вариант и одобрението му от правителството, Министерството на финансите следва да изпрати Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) на Европейската комисия до 30 април 2011 година.

Публикации за борбата със сивия бизнес

[Вестник Труд](#)

✓ Медсестрите вземат 460 лв., но ги осигуряват на 820 лв.

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=835179>

Ден след като "Труд" сигнализира, че медицинските сестри се стягат за протести заради мизерното си заплащане, народните представители решиха да преразгледат Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за тази година.

Депутатите ще дебатираат по спешност още тази седмица върху частта, която касае намаляването на минималните осигурителни прагове при медицинските сестри, акушерките, рехабилитаторите и лаборантите.

Средната работна заплата на сестрите е 460 лв., а те трябвало да се осигуряват на 820 лв., колкото е при лекарите, призна вчера зам.-председателката на комисията по труда и социалната политика в Народното събрание Светлана Ангелова, предаде БТА. Старшите и главните медицински сестри получавали само 500 лв., а се осигурявали на 1100 лв. Толкова взима директор на болница и шеф на отделение. Ангелова обяви, че на медицински специалисти им се удържат и повече пари за социални и здравни осигуровки, което пък довежда до сериозно намаляване на и без това ниските им заплати. Както "Труд" писа, поради тази причина за последните 20 години медсестрите са намалели близо два пъти.

Ангелова обясни създалата се ситуация с новия класификатор на длъжностите, който влезе в сила от 1 януари т. г. Според него някои професии автоматично са преминали в по-висок клас. Така при договарянето на минималните осигурителни прагове браншовите организации в сектор "Здравеопазване" не са взели това предвид и медицинските сестри, акушерки и лаборантки в момента се осигуряват на почти двоен минимален осигурителен доход, а реално заплатите им са по-ниски.

"Тази социална несправедливост трябва да се коригира", коментира ситуацията Ангелова. Тя заедно с депутати от ГЕРБ е внесла законопроекта, който вече е одобрен от комисиите по труда и социалната политика, по бюджет и финанси и по здравеопазване. Предложението на "ГЕРБ-ерите" е минималните осигурителни доходи от м. г. да бъдат върнати.

Друг проблем се оказали и бюджетите на болниците. В тях не били предвидени средства за изплащане на по-високите минимални осигурителни прагове. Това довело до притеснението на директорите, че ще се създаде дефицит в техните бюджети.

✓ Тираджии крият корупция на Дунав мост

Статията може да прочетете в хартиеното издание

www.money.bg

✓ НАП-Варна провери бензиностанциите затворили за "профилактика"

http://money.bg/news/id_443592447/%D0%9D%D0%90%D0%9F%D0%92%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B8_%D0%B1%D0%B5%D0%BD%D0%B7%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%B8%D1%82%D0%B5_%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%B8_%D0%B7%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0

22 проверки на бензиностанции извършиха инспекторите от „Оперативни проверки при НАП Варна през изминалата седмица в града, съобщиха от Териториалната дирекция на Националната агенция за приходите. Проверени са започналите продажба на течно гориво обекти, които бяха обявили „профилактика" по време на масираните проверки в началото на месец януари 2011 година. По време на данъчния контрол инспекторите не са установили обекти без изградена дистанционна връзка с НАП, но са установили, че в две от бензиностанциите не се записват в касовата книга ежедневно показанията на броячите от колонките за гориво. По този начин собствениците на обектите нарушават отчетността на продаденото гориво. В други три бензиностанции инспекторите от „Оперативни проверки" са установили разминаване в маркираните суми на фискалните устройства и касовите наличности, като в касите са открити близо 300 лева укрит оборот. В четири от проверените обекти са открити нарушения на КСО - невнесени осигуровки. На всичките девет некоректни клиенти на НАП са съставени актове за административно нарушение. От днес НАП Варна постави под постоянен 24 часов физически контрол три бензиностанции в града. Основната цел на мониторинга е да се установят действителните обороти на обектите, а така също и правят ли се опити за манипулиране на

изградената електронна връзка с НАП.

От началото на годината НАП Варна е извършила над 230 проверки на бензиностанции, за да установи изпълнено ли е законовото изискване да свържат фискалните си устройства с приходната агенция. Само в първия ден на проверките в града бяха запечатани пет бензиностанции, които не са спазили изискването, а в региона общо 26.

Проверките на бензиностанции продължават както във Варна, така и на територията на цяла Североизточна България.

✓ Иззеха недеklarирана валута на стойност 31 хил. лв от французи

http://money.bg/news/id_1823203481/%D0%98%D0%B7%D0%B7%D0%B5%D1%85%D0%B0_%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0_%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%83%D1%82%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82_31_%D1%85%D0%B8%D0%BB_%D0%BB%D0%B2_%D0%BE%D1%82_%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%83%D0%B7%D0%B8

Голямо количество валута, цигари и фалшиви документи задържаха дежурните митничари на Калотина през почивните дни. При проверка на лек автомобил, влизащ в България, дежурните митнически инспектори откриват 31 430 евро, скрити на три места в колата.

Пътниците, двама френски граждани с инициали H.I и S.I., обяснили на турски, че нямат нищо за деклариране. При щателната проверка на автомобила митничарите открили три хартиени плика с евробанкноти. Единият бил в багажника, а другите два - на различни места в купето. Общият брой на откритите банкноти е над 1000, с номинал 10, 20, 50,100 и 500 евро. По случая е съставен акт по Валутния закон срещу шофьора на автомобила H.I.

При друг случай, на изход от България, митничарите спрели за проверка микробус, пътуващ за Германия. При проверката на шофьора, митничарите открили в джобовете му два комплекта неистински български документи за самоличност. Единият комплект съдържа лична карта, международен паспорт и шофьорска книжка, а другият само лична карта и международен паспорт. Случаят е предаден на Гранична полиция.

Близо 9000 къса цигари задържаха митничарите в района на Калотина при три отделни проверки.

Митнически мобилни групи са извършили проверка на влак, пътуващ от Сърбия за България. Цигари са открити на различни места във фабрични кухни на вагоните.

Съставен е акт срещу неизвестен извършител. Цигари са открити и у две жени, пътуващи от Сърбия към България. Едната от жените пътувала с автобус, а другата с лек автомобил. Всички задържани цигари са със сръбски акцизен бандерол. Тютюневите изделия са от 16 различни марки, включително „Мерилин“, „Вайсрой“, „Монус“, „ЛД“ и др.

✓ 280 фалшиви маркови облекла задържаха митничарите на Лесово

http://money.bg/news/id_1841409571/280_%D1%84%D0%B0%D0%BB%D1%88%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0_%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%80%D0%B6%D0%B0%D1%85%D0%B0_%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5_%D0%BD%D0%B0_%D0%9B%D0%B5%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE

1 280 броя фалшиви маркови облекла задържаха митническите служители на Митнически пункт Лесово.

Иззети са спортни комплекти, детски блузи, мъжки и дамски клинове и панталони с фалшифицирани марки „ADIDAS“, „ARMANI“ и „BAKUGAN“, съобщиха от агенция Митници.

Фалшивите маркови дрехи са открити при щателна митническа проверка на влизащ в страната от Турция ТИР с чуждестранна регистрация. По документи изпращач на превозваните стоки е турска фирма от Истанбул, а получател румънска фирма от Букурещ. Камионът е бил управляван от български гражданин с адресна регистрация в Истанбул.

Митническата проверка на Лесово е установила, че ТИР-ът не превозва недеklarирани стоки, но между декларираните има 1 280 броя спортни стоки с фалшифицирани търговски марки. Те са иззети в изпълнение на Регламент 1383/2003 на ЕС и Закона за марките и географските означения, като Митница Бургас ще сезира за случая официалните правопритежатели на съответните търговски марки.

Само за последните пет дни на граничния митнически пункт Лесово са иззети при митнически проверки общо 3 726 броя текстилни и кожени облекла с фалшифицирани световноизвестни търговски марки.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Дневник

✓ Парите от Сребърния фонд тръгват към борсата

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/03/28/1066770_parite_ot_sreburniia_fond_trugvat_kum_borsata/

Две години след създаването на Сребърния фонд, през които средствата за бъдещите пенсионни дефицити на практика не се управляваха, Министерството на финансите реши да променя условията за управлението им.

Работна група подготвя промени в закона, които ще позволят фондът да инвестира в акции и облигации на български компании, съобщи зам.-министърът на финансите Боряна Пенчева вчера.

Сребърният фонд беше създаден в края на 2008 г. Той трябваше да акумулира средства от приватизацията и концесиите, които да се управляват активно и да гарантират изплащането на държавните пенсии след 10 - 15 години, когато ще се отворят големи дефицити в солидарната система заради застаряването на населението. Досега в него са набрани 1.7 млрд. лв., като за цялата 2010 г. са внесени общо 57.2 млн.

Всички средства стоят на депозит в БНБ при минимална лихва, въпреки че по закон могат да се инвестират в акции и облигации на компании в ЕС и трети страни. За две години обаче управителният съвет на фонда, в който участват финансовият и социалният министър и техни представители, както и социалните партньори, не е избрал мениджър, за да управлява средствата, независимо къде ще се влагат те.

Засега от ведомството на Симеон Дянков не дават официални аргументи за планираната промяна. Източник от министерството коментира пред "Дневник", че стъпката е обмисляна отдавна. Идеята да се инвестира в България се подкрепя от инвестиционната общност, която се надява това да стимулира изпадналата в летаргия фондова борса.

✓ Сребърният фонд ще може да инвестира в български акции и облигации

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/03/28/1066745_sreburniiat_fond_shte_moje_da_investira_v_bulgarski/

Министерството на финансите подготвя промени в закона за Сребърния фонд, които ще му позволят да инвестира в акции и облигации на български емитенти. Това съобщи заместник-министърът на финансите Боряна Пенчева днес. Фондът е създаден с цел да гарантира изплащането на държавни пенсии след поне десет години, когато солидарната система ще трупа все по-големи дефицити заради застаряването на В момента средствата в него са 1.7 млрд. лв. и те са вложени на депозит в БНБ, като по закон могат да се инвестират в определени финансови инструменти в ЕС или трети страни. Засега от финансовото ведомство не дават официални аргументи за планираната промяна, но няколко пъти досега финансовият министър Симеон Дянков е заявявал, че трябва да се намери начин част от средствата му да бъдат вложени в българската икономика.

Източник от финансовото министерство коментира пред "Дневник", че тази стъпка е била обмисляна отдавна и причината е, че в този си вид Сребърният фонд не може да изпълнява своите функции.

"Идеята при неговото създаване бе фондът да смекчи евентуални шокове в пенсионната система за срок от 2 до 4 години, в които да се направят нужните реформи на пенсионната система. Събраните към момента около 1.7 млрд. лв. обаче не са достатъчни да покрият и половината от субсидията, която Държавното обществено осигуряване получава от републиканския бюджет, и сега търсим механизъм, по който натрупванията в Сребърния фонд да започнат да работят, след като така или иначе не са достатъчни да изпълнят предназначението си", коментира той.

За първи път подобна идея бе изказана в края на ноември от финансовия министър Симеон Дянков. През 2009 и 2010 г. през няколко месеца отделни бизнес организации правиха същото предложение, но то не срещаше отклик у правителството. Тъй като все още работата по законопроекта е в начален етап, не е ясно дали ще има ограничения за това каква част може да се инвестира в България и каква може да се влага на чужди пазари.

В момента Сребърният фонд има право да инвестира в акции и облигации, но само в ЕС и трети страни. В България може да влага единствено в депозити, като идеята е в него да не се пренасят рисковете на местната икономика. Сред мотивите беше и това, че средствата трябва да се инвестират консервативно при нисък риск, като се преследва интересът единствено на хората, чиито пенсии един ден ще се допълват със средства от фонда.

Фонд без мениджър

В момента обаче, дори и да имаше право да влага активите си в български акции и облигации, фондът няма как да го направи, тъй като все още не е избран инвестиционен съвет и мениджър, които да управляват

средствата му. Това е и причината средствата да стоят на депозит в БНБ, който носи минимална лихва. Последният отчет на фонда показва, че държавата не е внасяла никакви пари в него от май миналата година заради липса на приватизация.

Единствените му приходи за времето след последния бюджетен трансфер са лихви от депозитите в БНБ - общо 2.9 млн. лв. От началото на тази година фондът е получил 300 хил. лв. лихви, всичките платени през февруари. В резултат парите в него към края на миналия месец са общо 1.684 млрд. лв., вложени в депозити в централната банка. Сребърният фонд беше официално създаден в края на 2008 г. и за това време основните средства в него са внасяни през първата година от съществуването му.

Дори и да имаше приходи от приватизация през 2010 г. обаче, държавата намери начин да заобиколи закона за Сребърния фонд. Заради кризата тя създаде Държавната консолидационна компания, в която да постъпват приходите от приватизация и така да се заобиколи фондът за пенсии. По закон в него трябва да постъпват 25% от бюджетния излишък и всички приходи от приватизация и концесии. Тъй като заради икономическата криза бюджетен излишък вече не се трупа, а приватизацията все повече намалява, съответно и постъпленията във фонда почти спряха.

Подкрепа от инвестиционната общност

Идеята Сребърният фонд да инвестира в България се подкрепя от инвестиционната общност, тъй като това би съвзело изпадналата в силна летаргия фондова борса. "Плануваните промени в закона за Сребърния фонд и либерализирането на инвестиционните ограничения на фонда със сигурност са добра новина както за стабилността на пенсионната система, така и за Българския капиталов пазар.

От една страна, по-либералните инвестиционни ограничения ще позволят средствата да се инвестират по начин, който гарантира запазването и нарастването на натрупаните средства в реално изражение, след отчитане на инфлацията.

От друга страна, възможността да се инвестират част от натрупаните средства на местния пазар със сигурност ще доведе до раздвижване на пазара както на ДЦК, така и на акции и облигации, като в резултат ще се повиши ликвидността на пазара като цяло. По мое мнение не можем да очакваме "балонизиране" на пазара", коментира Светослав Велинов, началник на отдела за портфолио мениджмънт в "Ти Би Ай асет мениджмънт".

Бившият заместник-министър на финансите Любомир Дацов обаче се противопостави на идеята. Според него това ще изложи инвестициите на Сребърния фонд на рисковете, присъщи на българската икономика, а той е създаден именно за резерв във времена, когато вътрешни демографски или икономически фактори се влошат.

"Ако има компании с рейтинг AAA, присъден от призната международна агенция, може да се допусне фондът да инвестира в български книжа, но ако такива компании липсват, защо трябва средствата му да се вложат в български акции или облигации", обясни той и допълни, че изкупуване на български държавни ценни книжа от фонда ще създаде само излишни транзакционни разходи и ще намали вноската, която БНБ прави в бюджета всеки април, защото тя се постига и от управлението на фискалния резерв, в който участва Сребърния фонд.

✓ Спасителният фонд за еврозоната: най-бедните ще платят най-много

http://www.dnevnik.bg/analizi/2011/03/28/1066725_spasitelniiat_fond_za_evrozonata_nai-bednite_shte/

В първото десетилетие от съществуването на еврото се забеляза един изключително интересен феномен – от страните, кандидатки за валутния съюз (еврозоната), се изискваше да отговорят на строги изисквания, докато към страните членки такива изисквания на практика нямаше (те съществуваха нормативно, но не се спазваха).

Забележителен е случаят, в който една страна не влезе, защото инфлацията ѝ беше само с 0.01% по-висока от изискваната. В същото време много страни от еврозоната не изпълняваха изискванията за държавен дълг години наред, но нищо не беше направено срещу тях.

Правилата за еврозоната бяха

не само несправедливи, но и контрапродуктивни

Здравият разум изисква спазване на правилата вътре, за да се осигури стабилност на еврото. Тъй като това не беше направено, сега много страни от еврозоната са на ръба на фалита. Парадоксално, но страните с по-добра фискална и икономическа политика бяха извън еврозоната, докато членуващите в нея бяха в много случаи с по-лоша фискална политика. Например през 2008 г. всички нови членки на ЕС имаха държавен дълг под 50% от БВП, с единствено изключение Унгария, докато в еврозоната държавният дълг беше над 70% от БВП средно.

Невероятно, но факт.

От гледна точка на страните извън валутния съюз ситуацията през последните месеци не се е променила в

положителна посока. Точно обратното. След като създадоха кашата с фискалните проблеми на еврозоната, големите страни измислиха "решение": фонд за спасяване на фалирала страни – въпреки че спасяването на фалирала страни е незаконно по сегашното законодателство на ЕС.

Сега е в ход промяна в Лисабонския договор, която да узакони спасителния фонд, т.нар. ESM (European Stability Mechanism). Той ще има 700 милиарда евро капитал, от които 80 милиарда ще бъдат ефективно внесени, а останалите ще се внасят при нужда. Първоначалното предложение беше разпределението на капитала да е на база на населението и БВП. Това означава, че като дял от БВП най-бедните ще платят най-много, а най-богатите - най-малко.

Едва след силна опозиция от новите страни членки се даде малка и временна отстъпка: през първите 12 години от членството в еврозоната за страните с БВП под 75% от средното тежестта на населението ще е 12.5% вместо 50%. Въпреки това дори и при новата система бедните страни ще платят най-много като дял от БВП, а това ще се задълбочи след 12-те години преходен период (12 години не са достатъчни за бедните страни да станат богати). Парадоксално, но най-бедната страна - членка на еврозоната, ще плати най-много като дял от БВП –

и с тези пари ще се спасяват едни от най-богатите страни в ЕС

като Ирландия, Белгия, Испания и пр.

Още по-парадоксално ще стане, ако по-бедни страни като Румъния, България, Латвия влязат в еврозоната. Най-бедните ще подпомагат най-богатите! Механизмът на финансирането на ЕСМ по никакъв начин не е обвързан с рисковете една страна членка да има нужда от помощ. Всъщност страните с най-малък държавен дълг като Естония и България (които има най-малка вероятност да фалират) ще платят най-много като дял от БВП в спасителния фонд.

Т.е. разпределението на капитала е не просто несправедливо спрямо по-бедните страни – то наказва благоразумните страни, които ще трябва да увеличат значително дълговете си, за да внесат средства във фонда. В същото време страните с най-голям държавен дълг ще платят най-малко.

Естония и България имат минимален държавен дълг – с минимален дял в общия дълг на страните от ЕС. Делът им в капитала на ЕСМ обаче е около 15 пъти по-висок от дела им в дълга. Обратно, Германия, Франция, Австрия ще платят по-малко в ЕСМ, отколкото е делът им в дълга.

При това не говорим за тривиални суми. Например при 50:50 тежест на население и БВП

делът на България е около 17% от БВП при 3-5% за Люксембург, Холандия, Австрия, Белгия, Финландия
Практически това е "входна такса" за членство в еврозоната, т.е. допълнително изискване към страните кандидатки, към които и без това вече има по-високи изисквания. Страните кандидатки, които нямат нищо общо с проблемите на еврозоната и които винаги са имали по-добра фискална политика, ще трябва да участват с висок дял в спасяването на фалиралите страни - членки на еврозоната.

Каква отговорност носи България за неспазването на правилата в еврозоната през последното десетилетие, че трябва да плаща за това? България държи европейския рекорд по най-голямо намаление на държавния дълг за последното десетилетие, но няма да бъде възнаградена за това, а ще бъде "глобена" да плати най-много в ЕСМ, когато влезе в еврозоната. Плащането в брой заедно с обещанието за бъдещи плащания при нужда ще тежат на цената на финансирането на страната, т.е.

това е реален разход за икономиката

Неясно защо се създава ЕСМ, след като МВФ спокойно може да поеме тази роля. Още повече че спасителният фонд на еврозоната се използва и за политически цели, например натискът на Франция срещу ниския корпоративен данък в Ирландия.

Но финансирането на ЕСМ не е единственият проблем. В обсъждането на пакта за еврото по никакъв начин не бяха включени страните извън еврозоната. Въпреки това има огромен политически натиск върху тях да обявят, че "доброволно" се включват в пакта. Очевидно пактът за еврото нарушава принципите за равнопоставеност в ЕС и се използва за

прокарването на политики, вредни за бедните страни

и вредни за постигането на висок икономически растеж.

Пактът за еврото говори за координация и хармонизация на данъците, което няма нищо общо със стабилността на еврото, а се прокарва основно от Франция с нейното желание да забрани ниските данъци. Но ниските данъци са важен елемент от политиката на висок икономически растеж и конвергенция – ако бедните страни имат същите високи данъци като богатите, те никога няма да постигнат висок растеж, просперитет и богатство.

Вече имаме опит с хармонизацията на непреките данъци, от който ясно се вижда как една и съща минимална ставка е подходяща за богата страна като Германия, но е изключително тежка за бедна страна като България. За един немец 30-40 цента на литър данък върху горивото е нищо, за един българин това е огромна сума при средна заплата от около 300 евро на месец в България. Не случайно високите акцизи върху горива и цигари създават проблеми с контрабанда и сива икономика в бедните страни.

В допълнение - пактът за еврото говори за оценка на конкурентността, която ще се прави чрез сравняване на динамиката в заплатите. Пактът твърди, че големите и устойчиви увеличения на заплащането водят до ерозия на конкурентността. По никакъв начин обаче не се прави изключение за по-бедните страни. Очевидно е, че ако една страна е бедна и постига висок икономически растеж, нивата на цените и на заплатите в нея ще се повишават по-бързо, отколкото в по-богатите страни членки – това е цялата логика на конвергенцията. Бедните страни

никога няма да станат богати, ако не постигнат висок растеж на доходите

Нищо чудно, че пактът за еврото не включва гледната точка на бедните страни – това е още едно доказателство, че политика, диктувана изцяло

от старите членки на ЕС, не е най-добрата за всички, особено за по-бедните.

Накратко и ЕСМ, и пактът за еврото са реална тежест за по-бедните страни в ЕС и значително намаляват техните стимули да влязат в еврозоната. И без това според "Евробарометър" все повече намалява подкрепата за влизане в еврозоната и все повече расте подкрепата за местната валута (особено ако тя е успешна както в България или Чехия). Въвеждането на нови тежести като ЕСМ и пакта за еврото ще усилва тенденцията.

** Авторът е старши икономист в Институт "Отворено общество". Текстът се препечатва от сайта на института www.osi.bg, а на английски е публикуван и на страницата на Инициативата за европейски политики (EuPI).*

[Вестник Класа](#)

✓ Бизнес климатът се влошава след 5 месеца на възход

http://www.klassa.bg/news/Read/article/163672_%D0%91%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81+%D0%BA%D0%BB%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D1%82%D1%8A%D1%82+%D1%81%D0%B5+%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D1%88%D0%B0%D0%B2%D0%B0+%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4+5+%D0%BC%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%86%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D1%85%D0%BE%D0%B4

След 5 месеца покачване бизнес климатът в страната отбелязва драстичен спад през март спрямо февруари, сочат данни на НСИ. Статистиката отчита, че стопанската конюнктура в страната през март отбелязва негативна промяна, като общият показател намалява с 4,1 пункта спрямо февруарското си равнище. Най-сериозен спад се забелязва в сектора на услугите, където през март бизнес климатът рязко намалява с 14,9 процентни пункта в сравнение с предходния месец. Според експертите спадът се дължи на неблагоприятните оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията. Влошават се и мненията за настоящото и очакваното търсене на услуги. По отношение на персонала обаче се наблюдава известно подобрение в прогнозите за следващите три месеца, отчитат от НСИ.

Според мениджърите несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша продължават да бъдат основните фактори, затрудняващи дейността на предприятията в сектора. По отношение на продажните цени в сектора на услугите преобладаващите очаквания са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Бизнес климатът в промишления сектор също се влошава, като през март той се понижава с 3,9 пункта.

Основни причини за спада са влошените очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Последната анкета регистрира и свиване на очакванията за увеличение на дейността през следващите месеци, обясняват експертите от НСИ. По отношение на персонала все още има намерения за съкращаване.

Мениджърите в строителния бранш също са променили очакванията си през март и бизнес климатът се е понижил с 1,7 пункта спрямо предходния месец. По тяхно мнение има известно подобрение в осигуреността на производството с поръчки в сравнение с предходния месец, като и прогнозите, свързани със строителната дейност през следващите три месеца, са благоприятни. И в този сектор обаче несигурната икономическа среда и финансовите проблеми продължават да са основните фактори, затрудняващи дейността в отрасъла, като отрицателното влияние и на двата фактора се засилва през последния месец.

Компаниите в търговията на дребно са единствените оптимисти, показват данните на НСИ. През март техният бизнес климат се е покачил с 4,1 пункта спрямо февруари. Експертите смятат, че мениджърите в този сектор са по-оптимистично настроени за следващите 6 месеца. Анкетата регистрира и намаление на обема на продажбите на дребно спрямо предходния месец, но въпреки това за следващото тримесечие прогнозите са силно завишени. Освен това очакванията за поръчки към доставчиците, а и стоковите запаси се оценяват като нормални за сезона. Според НСИ търсенето и конкуренцията са обичайните проблеми на търговците на дребно за последните десет години, но в настоящата ситуация са минали на по-заден план. Същевременно анкетата отчита трайна тенденция на намаляване на конкуренцията в отрасъла.

✓ Правителството предвижда 76% заетост до 2020 г

http://www.klassa.bg/news/Read/article/163671_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B2%D0%B8%D0%B6%D0%B4%D0%B0+76%25+%D0%B7%D0%B0%D0%B5%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%82+%D0%B4%D0%BE+2020+%D0%B3

Достигане на 76% заетост сред населението на възраст от 20 до 64 години е заложило правителството в Националната програма за реформа в България в рамките на стратегията „Европа 2020“, предложена за публично обсъждане със социално-икономическите партньори. Предвижда се до 2020 г. намаляване на равнището на безработица сред младежите 15-29 г. до 7% и постигане на заетост сред хората от 55 до 64 г. от 53%. Останалите национални цели са инвестиции в научноизследователска и развойна дейност в размер на 1,5% от БВП, 16% дял на ВЕИ в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г., намаляване на живеещите в бедност с 260 хил. души, дял на преждевременно напусналите образователната система от 11%, като делът на 30-34-годишните със завършено висше образование да достигне 36%.

Трябва да намерим българския сценарий за стратегията „Европа 2020“, коментира Томислав Дончев, министър по управление на средствата от ЕС. Според министъра целите в стратегията са така скроени, че да бъдат еднакво подкрепяни от всички държави членки, но наред с това всяка страна има специфичен дневен ред и че държавните ресурси трябва да бъдат концентрирани там, където ще се използват по най-добрия начин.

България е на първо място като данъчна среда в Европа, ние имаме най-ниските данъци, посочи заместник-министърът на финансите Боряна Пенчева. По думите ѝ тази данъчна политика ще бъде запазена. По този повод председателят на БСК Божидар Данев съобщи, че 8 пъти по-високи косвени данъци плащаме в България в сравнение със средното за ЕС. Той даде и друг пример за неуспешна политика – докато в България се предлагат 70 услуги на електронното правителство, в Испания те са 750 на брой. Същевременно досега България е инвестирала 150 млн. лв. и се предвиждат още 18 млн. лв. за е-услуги в администрацията. Пенчева съобщи още, че е намалена прогнозата за икономическия растеж на страната ни през 2012 и 2013 г. заради размириците в арабския свят и трагедията в Япония. За догодина прогнозата е намалена до 4,1% от 4,7%, а за 2013 г. е 4% ръст при първоначално прогнозиран 4,9%.

✓ Саша Безуханова, директор публична администрация, НР за Централна и Източна Европа: Нуждаем се от дългосрочна икономическа стратегия

http://www.klassa.bg/News/Read/article/163605_%D0%A1%D0%B0%D1%88%D0%B0%20%D0%91%D0%B5%D0%B7%D1%83%D1%85%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.%20%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%20%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F.%20%D0%9D%D0%A0%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%A6%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B8%20%D0%98%D0%B7%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0:%20%D0%9D%D1%83%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%B5%D0%BC%20%D1%81%D0%B5%20%D0%BE%D1%82%20%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F

- Г-жо Безуханова, бяхте определена за една от най-влиятелните жени в България и въобще в Европа. Как гледате на подобни призове и оценки?

- Поласкана съм, разбира се! Приемам тази оценка като признание за работата ми по различни значими проекти в България на професионалния и обществен терен. Вярвам, че такъв тип оценки са полезни, за да се измери човек със средата. Те са и стимул, и обществен ангажимент за нови добри дела.

- Смятате ли, че жените са донякъде подценени в бизнеса и технологиите?

- Действително има неравнопоставеност на мъжете и жените в бизнеса и то не е специфична тенденция за технологичната сфера. Все още битуват наложени във времето нагласи за ролята на мъжа и на жената в обществен план. Истината е, че съвременната среда дава възможности семейството да отглежда децата си, без да се налага някой от родителите да се откъсне от обществените си задачи - достъпът до интернет, възможността за работа от дома, гъвкавото работно време са някои от прилаганите практики. Има и външни фактори, които предоставят активна работна роля на жената в Европа днес - тенденциите на застаряване на населението и недостига на квалифицирани специалисти налагат мобилизирането на допълнителен ресурс. Създаването на обществени предпоставки за пълноценна работа на жените със специализирано образование решава в голяма степен този проблем.

Практиката показва, че жените се справят не по-зле от мъжете в управлението. Необходимо е да се работи

активно за осигуряване на механизми, които да дават и на мъжете, и на жените еднакъв достъп до работа, кариера и еднаква възможност за участие в управленските задачи и еднакво възнаграждение.

- Какви са вижданията ви за развитие на HR в Централна и Източна Европа и какви са бъдещите тенденции за ИТ сектора като цяло?

- HR е глобална компания. Политиката в Централна и Източна Европа е съобразена с политиката на корпорацията в цял свят. Разбира се, че има специфика на региона и произтичащи конкретни пазарни политики. Ако трябва с няколко думи да оценя тенденциите - очевидно корпорации като HR в голяма степен налагат развитието в ИТ и прилагането им в практиката. Днес предлагаме на клиентите си решения за Cloud computing, които осигуряват достъпа до компютърни технологии, подобен на този до електричество. Ясна е тенденцията за мобилност – всеки днес има в джоба си мултифункционално мобилно персонално устройство, което може да изпълнява всичките ни желания, без да се налага да сме пред настолно PC - да говорим, да снимаме, да изпращаме и получаваме информация, да консултираме, да четем, да се забавляваме. Голяма задача е да се осигури работоспособност на тази комплексна свързана световно оперираща информационна среда - HR е сред лидерите по внедряване и поддържане на тези системни решения.

Източна Европа е комплексен регион със специфична пазарна среда и приоритети. От една страна - държави - членки на ЕС, които имат един тип политика, свързани с приоритетите на европейското семейство, към което принадлежат. Друга динамика имат държавите, които са в подготовка на влизане в Европейския съюз. Техните програми са съобразени и законодателствата им и се хармонизират с европейските. Работата в Русия изисква индивидуален подход. Средноазиатските държави са разнообразни в степента на демократизация и обществено развитие – генерално се стремят да съобразяват политиката си с големите тенденции по света. От гледна точка на предпоставките за привличане на ИТ инвестиции – държавите от Централна и Източна Европа имат привилегията да бъдат европейски адрес, с квалифицирани, мултиезични специалисти с конкурентни цени на труда. В този смисъл регионът е подходящ за „near shore“ операции (отдалечени ИТ и административни услуги), често и с по-добро качество, от този, който Азия може да осигури. Това е конкурентно предимство, което държавите от региона сполучливо използват, включително България, където се намира един от 6-те центъра на HR, които осигуряват услуги в света.

- Смятате ли, че българските специалисти в сферата на технологиите превъзхождат останалите европейци? Тук обучението по-добро ли е от нивото в Европа?

- В България има изключително много таланти млади хора, включително ИТ специалисти. Имаме традиционно добра репутация по отношение на ИТ квалификацията. Истина е обаче, че образованието изостава от добрите образци на Европа и света. Младите хора днес имат достъп до европейски и световни университети и по естествен път най-талантливите избират по-добрите учебни заведения. Ако искаме България да е фактор на европейския и световния образователен пазар, трябва да се направят реформи и инвестиции в развитието на модерно образование. Трябва да бъде обновено образователното съдържание и формите на преподаване - по-практически насочено, с участие на хора от бизнеса в образователния процес, с достъп на тези млади хора до приложно-развойна, приложно-научна дейност. Полезно би било да се въведат програми за интердисциплинарна подготовка, които наред със специфичното знание в тематичната област развиват и качествата на личността. Такъв тип университети ще привлекат и повече чуждестранни студенти.

- Какви са необходимите стъпки или съответно мерки, за да се постигнат най-добрите резултати в образованието?

- Държавата има важна роля по отношение създаването на рамка за развитието на образователната среда. Аз коментирах някои от мерките. В добавка - да се обнови и облекчи процедурата по акредитация на университетите, да се осигури възможност преподаватели от утвърдени чужди университети да преподават за летен клас или семестър. Има нужда да се създаде и нова нормативна база – доколкото знам - по тази тема се работи. Тя трябва да позволи България да влезе в един общоевропейски и световен образователен и научен обмен.

Роля на държавата е и да се създаде общообразователна концепция, която да осигури естественото развитие на един човек от основно училище, средно образование, професионална ориентация, университетско образование и научно развитие, ако това е негов професионален избор.

На трето място роля на държавата е да позиционира страната като водещ образователен център за млади хора от региона и света.

Накратко - считам инвестицията в образованието за основополагащ елемент за просперитета и авторитета на България.

- Как оценявате бизнес средата у нас? Кога компаниите ще започнат да усещат признаците на възстановяване на икономиката, които чисто статистически вече се отчитат у нас? От какво зависи това?

- Ефектите на кризата все още определят икономическата среда в България. Мисля, че темпът на възстановяване на икономиката ни ще се определи от сигналите, които правителството ще изпрати и изпраща

към местния бизнес и международната инвестиционна общност. Наред с политиките за ограничаване на ефектите от кризата за предприемачите е важно да разпознават дългосрочна национална икономическа програма. Това прави средата предсказуема и позволява на компаниите да планират инвестициите си в хора и ресурси. Ясна секторна политика позволява целенасочено развитие на специфична инфраструктура, подготовка на подходящи кадри, изисква се и стимулиращо законодателство. Това са предпоставки да бъдат привлечени най-добрите външни партньори.

[Вестник Труд](#)

✓ Бедните намаляват с 260 хил. души

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=835161>

Броят на българите, които живеят *в бедност*, ще намалее с 260 хил. души или с 24% до 2020 г. Това е една от петте национални цели, които правителството си поставя в изпълнение на стратегията "Европа 2020". За целта Министерството на финансите подготви "Национална програма за реформи в България (2011-2015 г.)", която беше подложена на обществено обсъждане.

"Трябва да намерим българския сценарий", каза министърът на еврофондовете Томислав Дончев.

Останалите национални цели до 2020 г. са: постигане на 76% заетост сред населението на възраст от 20 до 64 г., увеличение на дела на възобновяемите енергийни източници до 16% от брутно потребление, ръст на инвестициите в иновации от 0,53 до 1,5% от брутният вътрешен продукт (БВП), дял на преждевременно напусналите училище -11%, и 34% дял на младежите с висше образование във възрастовата група между 30 и 34 г.

Предстоят промени в Закона за държавния фонд за гарантиране на устойчивостта на пенсионната система, съобщи зам.-министърът на финансите Боряна Пенчева. Предвижда се пари от т. нар. Сребърен фонд, който държавата трупва за бъдещите пенсии, да могат да се инвестират в акции на български дружества на фондовата борса. Сега това е забранено, като се допускат само сделки на външни пазари. Във фонда вече са събрани 1,683 млрд. лева. Парите са на депозит в БНБ със срок шест, три и два месеца, но доходността от тях е сравнително ниска. За да се повиши, част от сумата ще се инвестира на борсата у нас.

Законът обаче трябва да определи какъв дял от фонда може да се насочи към български дружества. Освен това трябва да даде определение на понятието "неприемлив риск", за да се предпази управителният съвет на фонда от неразумни инвестиции.

Намеренията на правителството са до края на 2013 г. тези пари за пенсии да се увеличат с над 1 млрд. лева.

Планираните за тази година постъпления обаче са скромни - 100 млн. лева: 40 млн. лева от приватизация и 60 млн. лева от концесионни възнаграждения.

Догодина Сребърният фонд очаква 450 млн. лева от приватизация и около 65 млн. лева от концесии.

"България дефинира инфраструктурата като основен фактор за икономически растеж", каза зам.-министър Пенчева. Капиталовложенията в пътища, екология и общински проекти ще подобрят като цяло бизнес средата.

Националната програма за реформи стъпва върху прогноза за по-нисък ръст на БВП през следващите две години спрямо предвидения в рамката на бюджет 2011. За тази година програмата сочи стопански растеж 3,6%, за 2012 г. - 4,1%, а за 2013 - 4,4%.

В бюджет 2011 числата бяха съответно 3,6% ръст през т. г., 4,5% ръст през 2012 г. и 4,9% ръст през 2013 г.

Намалението е заради новите статистически данни за четвъртото тримесечие на 2010 г., казаха експерти. В предишния вариант на националната програма заложеният растеж е бил още по-голям - 4,7% през 2012 г. и 5,2% през 2013 г.

[Вестник Пари](#)

✓ Пари от Сребърния фонд ще се инвестират в акции и облигации

<http://pari.bg/static/pdf/pages/03.pdf>

✓ Трета спирка: Лисабон

След Гърция и Ирландия, вероятно скоро и Португалия ще бъде спасена от партньорите си в ЕС. Въпросът е докога европейските данъкоплатци ще плащат чужди сметки

<http://pari.bg/static/pdf/pages/08.pdf>

[Вестник Сега](#)

✓ Дребният бизнес се пресели на партера

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=8828§ionid=3&id=0000603>

Нова тенденция се появи на пазара на имоти през тази година. Пустеещите партери се радват на засилен интерес от страна на дребните наематели, съобщиха от "Адрес Недвижими имоти". Активни са основно представители на занаятчийските професии като обушари и шивачи, както и безработни, решили да открият малки закусални и кафенета.

"Повишеното търсене и огледи не води до ръст на цените - напротив, те продължават да са обект на сериозни преговори", уточни обаче шефът на "Адрес" Цветелина Тасева. "Това на практика е разместване в поредния пазарен сегмент - поради повишеното търсене на техните услуги шивачките и обушарите масово напускат мазетата и апартаментите, ателиетата им се появяват на партера, където достъпът е по-лесен", добави тя. Хората имали усещане за излизане от кризата, което в съчетание с нарастващото потребление на квартално ниво води до по-активно търсене на помещения. "Наблюдаваме зараждане на нова вълна малък бизнес - хора, които са готови с труд и амбиция да печелят необходимите им средства за живот", допълни Тасева. Според данните на "Адрес" с 15% е нараснал броят на отдадените под наем малки квартални помещения за първите три месеца на годината. Най-бързо и лесно се договарят тези с площ между 20 и 30 кв. м, разположени на комуникативно място. Търсят се помещения до спирка, забавачка и квартална поща. По-всяка вероятност в близко бъдеще и част от банковите клонове и банкомати значително ще намалее. Причина за това е очерталата се тенденция да се използва онлайн банкиране и броят на транзакциите през банкомати да намалява заради увеличените такси при теглене, прогнозира още от "Адрес".

✓ Неползваните стари отпуски могат да влязат в графика за 2011 г.

Работодателите няма да правят нищо по-различно от досега, за да пускат служителите си в платена почивка, уверява Смела Нинева - началник отдел в социалното министерство

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=8828§ionid=5&id=0001301>

Смела Нинева е началник на отдел "Трудово право и обществено осигуряване" в дирекция "Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд" в социалното министерство. Има висше юридическо образование, магистърска степен, от СУ "Свети Климент Охридски". В системата на социалното министерство работи от 1992 г.

- Г-жо Нинева, факт са вече окончателните промени в Кодекса на труда и наредбата за отпуските. Едно от най-дебатираните предложения беше въвеждането на задължителен график с промените от юли 2010 г., по който вече ще се излиза в отпуск. Общото мнение е, че той създава повече объркване и бюрокрация, отколкото ред.

- Лично аз не намирам проблем с графиците, защото в някои предприятия винаги са били утвърждавани такива. По този начин се гарантира равномерно ползване на платения годишен отпуск от работниците и служителите и в същото време работодателят в определени моменти винаги разполага с достатъчно хора, за да изпълнява своите задължения.

- С вкарването на графика в КТ обаче датите в него се оказват единственото време, в което работодателят е длъжен да пусне служителя в отпуск. Как в този случай се гарантира правото на работника да излиза в отпуск тогава, когато наистина има нужда?

- Това не означава, че работодателят не може да разреши ползването на отпуск на отделен служител и извън графика. Аз мисля, по не съм ясна за мен причини, че изключително много се абсолютизира значението на този график.

- До неговото абсолютизиране се стигна, защото беше вкаран като задължителен в Кодекса на труда. Как да успокоим и работодатели, и работници, че това няма да създаде проблеми с ползването на отпуските?

- В министерството са задавани много въпроси за изключителната бюрократична процедура за промяна на графика в предприятията, например при ползването на болничен, който може да съвпадне с началната дата на графика или да бъде по време на започнал вече отпуск. Никога законът не е изисквал работодателят да променя графика в такива единични случаи. И в наредбата за работното време, почивките и отпуска на практика е уреден един-единствен случай за това, само при възникване на конкретни икономически, технологически, финансови, пазарни и други обективни причини от подобен характер. Това са причини, които се отнасят не за отделните работници, а за цялото предприятие, дейността и производството, които то извършва. Например, ако постъпят нови поръчки, които не биха могли да бъдат изпълнени в срок, ако голяма част от работниците и служителите се намират в платен годишен отпуск. Т.е. наредбата урежда, че при възникване на такива причини, които засягат платения годишен отпуск на голям брой работници и служители, само в такива случаи се налага изменение на графика.

- Как да процедира човек, когато във времето за отпуск се намира в болничен например?

- В тези случаи в КТ е казано, че по споразумение между работодателя и служителя този отпуск може да се ползва по друго време в рамките на календарната година. Самият закон не изисква промяна на графика и

отпускът, който човекът не е могъл да ползва, не е необходимо да се включва отново в графика. Той си излиза извън графика.

- Но нали работодателят не е длъжен да го пусне по никое друго време извън графика?

- Винаги съществува риск работодателят да откаже да разреши ползването на платен годишен отпуск не само извън графика, а и в рамките на графика. И не случайно е уредено това право на служителя - когато не му разрешат отпуск, който е заложен в графика, да може 14 дни предварително да уведоми работодателя си, че излиза да го ползва.

Няма изрична забрана за промяна на началната или крайната дата за ползването на годишния платен отпуск в рамките на календарната година, за която се полага. Естествено след съгласието на работодателя. Но искам отново да кажа, ползването на платения годишен отпуск е формална процедура. Работникът или служителят има право да упражни субективното си право да поиска този отпуск. Но отпускът категорично не може да се ползва, без да има писмено разрешение на работодателя, което обикновено се дава в заповед за ползване на платен годишен отпуск.

Така или иначе, каквото и да е разписано в КТ, винаги може да има работодатели, които не спазват неговите разпоредби и разпоредбите на подзаконовите нормативни актове. Също така е възможно и служителят да не ги спазва. И не случайно с промяната в КТ, която влезе в сила от 1 март т.г., работодателят вече има право едностранно да пусне работника или служителя да ползва платения си годишен отпуск още от началната дата на заложения в графика отпуск.

- Имаше спорове кои са уважителните причини, поради които работникът може да поиска отлагане. Трябваше да се изяснят в наредбата, но ги няма.

- Легални дефиниции на уважителни причини не бяха разписани даже примерно поради факта, че всяка причина може да изглежда маловажна за околните, но за самото лице да е много важна. Смесът на този текст означава следното: работникът трябва да изложи писмено уважителната причина, поради която иска отлагане на до 10 дни отпуск за следващата година. Но тя ще придобие характера си на такава, ако работодателят отчете, че точно за този човек, точно тази причина е действително уважителна и от изключително значение и за него, и за семейството му.

- Кои са полагаемите се дни, които задължително трябва да бъдат вкарани в графика?

- Утвърденият преди края на предходната календарна година график задължително следва да съдържа ползването на полагаемия се за следващата календарна година отпуск. Това означава, че този график съдържа отпуска за 2011 г. Но в него може да бъдат включени например отложените до 10 дни по производствени причини, както и всички неползвани дни, непогасени по давност и натрупаните до 1 януари 2010 г. Но това не е изрично законово разпореждане.

- Щом от предходната година може да се отлагат до 10 дни за следващата, не стават ли те дължими за тогава и не трябва ли задължително да се включват в графика? Все пак човек иска да му отложат дни по уважителни причини, точно за да ги ползва през следващата година. Работодателят пък дори не пита, когато отлага по производствени причини. А накрая може да се окаже, че за тях изобщо няма място в графика. В случая е изключително важно, според мен, да се даде възможност да се започне ползването на отпуск от отложените дни, защото тяхната давност ще изтече година по-рано от неизползваните за настоящата година.

- Действително може да се получи разлика от 12 месеца с оглед на 2-годишната давност. Това, което може да бъде казано, е това, което вие казвате, при включване в графика на отложен от предходната година до 10 дни неизползван платен годишен отпуск, желателно е ползването да започне от тях. Но разбирате ли, нито законът, нито наредбата създават такава задължителност. Желателно е просто да се гарантира, че и тези дни ще успеят да бъдат използвани в двегодишната давност. Това произтича, но пак от гледна точка на тълкуването на КТ, че тези до 10 дни, отложени от 2010 г., ако не бъдат използвани през 2011 г., те не могат да бъдат отложени повторно за ползване през 2012 г.

- Г-жо Нинева, защо изобщо трябваше да се правят толкова сложни промени заради проблема с натрупването на отпуски, като очевидно той се решава единствено с въвеждането на давността? И преди отпускът трябваше да се ползва в календарната година, имаше правила за отлагането му, работникът можеше да се пусне сам, ако шефът не разреши, работодателят можеше да го пусне, ако той не иска да излезе...

- Но никой не го изпълняваше и ще ви кажа защо. Поради факта, че те не се погасяваха по давност, и от тази гледна точка може да се каже, че наистина давността решава основния проблем.

- Въведеният график обаче сякаш повече обърка хората, отколкото да създаде допълнителен ред. Има работодатели, които досега никога не са създавали проблеми с отпуските, сега казват: "Не ми се занимава с глупости, ще си гледаме само графика."

- Работодателите и сега няма да имат проблеми. Няма да се налага да правят нищо по-различно от досега, за да разрешат или да откажат отпуск.